

ይድረስ ለሄኖክ የሺጥላ- ከአለምነው መኮነን በምን ትለያለህ?

ሙሉቀን ተሰፋው ([Muluken Tesfaw](https://www.facebook.com/muluken.tesfaw)), [August 20 at 10:13pm](#) · [Edited](#) ·

ምንጭ:- <https://www.facebook.com/muluken.tesfaw>

የአማራን ሕዝብና የተማሩ ሰዎች ልሂቃን በተመለከተ የጻፍካቸውን ሁለት ጽሁፎች በደንብ ደግሜ ደጋግሜ አነብብኳቸው። የመጀመሪያውን ጽሁፍ ሳነብ በፍጹም በአንተ እጅ የተጻፈ አልመሰለኝም ነበር። ተጽፎም ከሆነ በስሜት እንጅ በአስተወሎት የከተብከው ነው ብዬ ለማሰብ ትንሽ ጊዜ ወስደብኝ። ፈጽሞም የመጻፉትም ይቅርታም የመጠየቅ ፍላጎት እንደሌለህ ተረዳው። ቢሆንም በጨዋ ደንብ ይህን ደብዳቤ ልጽፍልህ ፈለግኩ።

አንዳንዴ ዝምታ ፍርሐት ላይሆን ይችላል፤ ድፍረትም እወቀት አይደለም። መሳሳትም የሰው ልጆች ሁሉ ሊያደርጉት የሚችሉት ነው፤ ሆኖም ከስህተት ለመማር መሞከር ደግሞ ትልቅነት ይሆናል። በመጀመሪያ ማወቅ የሚገባህ ነገር ለአማራነት ደሜ ውስጥ አለ ብሎ በማሰብህ ብቻ በአማራ ላይ መጨፈር አሊያም የወጣበትን ሕዝብ መሳደብ ከአመክንዮም ከእውቀትም ውጭ የበሉበትን ወጪት ሰባሪነት ነው።

ቀጥታ ወደ ጉዳዩ ስገባ ሄኖክ የአማራ ምሁራን (ዘግይቶ አንዳንድ በሚል ተስተካክሏል) ዶክተር ብርሐኑን የማይወዱበት ምክንያትን ያልከዉ እነማንን ነው? እነማን ናቸው የአንተን አለቃ የሚጠሉት? የጽሁፍህ አላማ እነማንን መሰረት በማድረግ የተጻፈ እንደሆነ ግልጽ አይደለም። ሁለተኛው ምናልባትም አንድ ወይም ሁለት ሰዎች ዶክተሩን ተቃውመው ቢጽፉ አሊያም ቢናገሩ የግለሰቦቹን ስም ጠቅሰህ ለምን መጻፍ አልፈለግክም? ግለሰብን ከመወቀስና ሕዝብን በጅምላ ከመሳደብ የትኛው ይቀላል?

ስድብህን «አንዳንድ የአማራ ምሁራን ብርሐኑ ነጋን የሚጠሉት ዋነኛ ምክንያታቸው ቆሻሻቸውን ስላሳያቸው ይመስለኛል። ምክንያቱም ላለፉት 25 ዓመታት በገበየሁ ታሪክ ማኪያቶ ሲጠጡ የኖሩ፣ በገብርዬ ጀግንነት ዘር ሲቆጥሩ የኖሩት፣ በበላይ ሲፍክሩ የኖሩት እነርሱ ግን አንዳቸውም መሆን የማይችሉ እንደሆኑ በይበልጥም ደካሞችና አቅመ ቢሶች እንደሆነ ፍንትዉ አድርጎ ስላሳያቸው ይመስለኛል፤...» በማለት ትቀጥላለህ። ይህ ስድብህን ሕወሐት በ1968 ዓ.ም. ካወጣው ማንፌስቶ አማራውን ካየበት አይን ጋር አይሄድ አይመጣ አንድ ሆኖ አግኝቶታለሁ።

ሕወሐት «አሁን ያለው የትህምከተኞችና የኢድሓሪያን የዐማራ ባህል ሙሉ በሙሉ መጥፋት አለበት» ብሎ አዉጆ ነበር (አዉጇል)። ቆይቶ ግን የፈለገውን ያክል አማራ ካሳደደ በኋላ የሸዋ አማራን ብቻ ብሎ አንተ አንዳንድ አማራ ልሂቃን ብለህ እንዳሻሻልከዉ ሕወሐትም አሻሻለዉ።

አማራማ አዲሱ ለገሰም፣ ተፈራ ዋልዋም፣ ታምራት ላይኔም አማራ ነኝ ብለዋል። ከዚህ ላይ መድገም ባልፈልግም አለምነው መኮነን ያለውም ከአንተ የተለየ አይደለም። አለምነውም ከተሳደበ በኋላ «ትምህምከተኞችን» ብቻ ነው ብሎ አስተካክሎታል።

ኧረ ለመሆኑ በአለቃህ ምክንያት በየቦታዉ እየተለቀሙ እየተሰቃዩ ያሉት የአማራ ወጣቶች አይደሉምን? የአማራ ምሁራን ከዚህ ሲታሰሩ ከብርሐኑ ጋር ትገናኛላችሁ በሚል እንደሆነ አንተ ታጠዋለህ? የአማራ ሕዝብን እያስፈጁ «ቆሻሻ»

ብሎ መሳደብ ምን የሚሉት ፈሊጥ ነው? ለምንድን ነው በሚሞት ሕዝብ ቁስል ላይ እንጨት ለመስደድ እርህራሄ ያላሳየህ? ስለምንስ የሞቱ ወገኖችህ ደም ሳይደርቅ፣ አርባቸው እንኳ ሳይወጣ ልጆቻቸውን «እድፋም» የምትልባቸው? ስለምን ቁስላችን ታመረቅዘዋለህ?

«አማራዎች በጅምላ ሞቱ» የሚለውን ዜና እንደሰማህ ይባስ ብለህ መሳደብህ በእውነት የጨዋ ልጅ ደንብ ነው? አሜሪካ የምትባለዋ ሐገር «ምን አይነት ሰደዴ» አድርጋ ብትቀርጽህ ነው እንደዚህ ድፍረትህ?

እስኪ የእውነት እናውራና የብርሀኑ ጀግንነት የትኛው ነው? በዚህ ሰባት አመት ውስጥ ባስጨረሳቸው የዐማራ ልጆች ደም «ኒሻን» ይሸለም ካልሆነ የእርሱ ጀግንነት የትኛው ነው? ስለምን ብሶታችንን ትቆስቆሱታላችሁ?

እንደ ሰለጠነ ሰው የተጣላሃቸውን ግለሰቦች በተናጥል ማብጠልጠል ትችላለህ። ነገር ግን አማራን እባክህ ተወው። የአማራ ሕዝብን ለቀቅ አድርገው። እነ ፕሮፌሰር አስራት የአማራ ምሁራን አይደሉምን? እነ እስክንድር ነጋስ? እነ አንዲሊም አራጌ ከየት የተገኙ ናቸው? አለቃህን የሚጠሉ የምትላቸውን ሰዎች በግልጽ አናግራቸው። [Gashaw Mersha ZGondar](#)
Gashaw ZeAmhara